

## ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ «R»

Του **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΟΝΤΗ**  
[a.kontis@realnews.gr](mailto:a.kontis@realnews.gr)

**Ε**να μεγάλο μέρος από τον βασιλικό θρόνο που βρισκόταν πριν από τρεις χιλιετίες στο ανάκτορο της Ακρόπολης των Μυκηνών ανακάλυψαν Έλληνες και Αμερικανοί αρχαιολόγοι! Η σπουδαία αρχαιολογική ανακάλυψη, την οποία φέρνει στο φως της δημοσιότητας η Realnews, μπορεί να αναδεικνύει σε ένα από τα πιο λαμπρά κληροδοτήματα του μυκηναϊκού πολιτισμού, καθώς ήδη οι αρχαιολόγοι κάνουν λόγο για τον «θρόνο του Αγαμέμνονα». Το τμήμα του βασιλικού θρόνου βρέθηκε σε απόσταση μόλις λίγων μέτρων από την Ακρόπολη των Μυκηνών. Είναι αρκετά σγκάδες με το βάρος του να ξεπερνά τα 50 κιλά, ενώ θεωρείται ότι αποτελούσε μέρος της τελευταίας ιστορικής φάσης του ανακτόρου των Μυκηνών, δηλαδή χρονολογείται από τον 13ο αιώνα π.Χ. Η σημασία του ευρήματος είναι ανεκτίμητη, καθώς αποτελεί τον πρώτο θρόνο μυκηναϊκού ανακτόρου που έχει ανακαλυφθεί μέχρι σήμερα στον ηπειρωτικό χώρο της Ελλάδας. Το υπουργείο Πολιτισμού έχει ενημερωθεί επισήμως για την ανακάλυψη του μυκηναϊκού θρόνου και εξετάζει το αίτημα για περαιτέρω έρευνες στο σημείο του εντοπισμού του.

## «Κρυμμένο» στις αποθήκες

Το τμήμα του θρόνου βρίσκεται «κρυμμένο» εδώ και σχεδόν ενάμιση χρόνο στις αποθήκες του Αρχαιολογικού Μουσείου των Μυκηνών. Το τεράστιο λίθινο τμήμα του θρόνου βρέθηκε τυχαία στις 12 Ιουνίου του 2014 από αρχαιολόγους της ομάδας του Χριστοφίλη Μαγγίδη, καθηγητή Αρχαιολογίας στο αμερικανικό Κολέγιο Ντίκινσον και προέδρου του Μυκηναϊκού Ιδρύματος, στο περιθώριο της ανασκαφής της Κάτω Πόλης των Μυκηνών. Επειτα από έρευνες και μετρήσεις πάνω στον βασιλικό θρόνο, που διάρκεσαν τουλάχιστον έναν χρόνο, στις 27 Ιουλίου του 2015 ο Έλληνας καθηγητής ενημέρωσε για την ανακάλυψη, με αναλυτική επιστολή, τον τότε αναπληρωτή υπουργό Πολιτισμού Νίκο Ξυδάκη. «Η επιστημονική αξία του ευρήματος (ο μοναδικός έως τώρα ανακαλυφθείς θρόνος μυκηναϊκού ανακτόρου στην ηπειρωτική Ελλάδα) και η σημασιολογική του βαρύτητα ως συμβόλου συνδεδεμένου με τον μύθο και την αρχαία λογοτεχνική παράδοση (ο «θρόνος του Αγαμέμνονα», του τελευταίου βασιλέα των Μυκηνών) είναι προφανώς σημαντικές», αναγράφεται στην επιστολή των έξι σελίδων που έχει στείλει ο Χρ. Μαγγίδης στο υπουργείο Πολιτισμού.

Το τμήμα του θρόνου εντοπίστηκε στην κοίτη του αρχαίου ποταμού Χάβου (ο οποίος υδροδοτούσε τις Μυκίνες), κατά τη διάρκεια παλαιολογικών μετρήσεων στο πλαίσιο της γεωφυσικής έρευνας που πραγματοποιείται στην Κάτω Πόλη των Μυκηνών από την Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, με την υποστήριξη του Ινστιτούτου Αιγαιακής Προϊστορίας του Κολέγιου Ντίκινσον και του Μυκηναϊκού Ιδρύματος. Ο καθηγητής Αρχαιολογίας Χρ. Μαγγίδης εξηγεί ότι ο εντοπισμός του θρόνου σε εκείνο το σημείο οφείλεται σε σεισμό που έπληξε την περιοχή κατά τον 13ο αιώνα π.Χ. και είχε ως αποτέλεσμα να γκρεμιστεί το μυκηναϊκό ανάκτορο. «Η μορφή του, οι μεγάλες διαστάσεις του, καθώς και το σημείο ανεύρεσής του συνηγορούν πως πρόκειται πιθανότατα για θρόνο της τελευταίας φάσης του μυκηναϊκού ανακτόρου των Μυκ-



# Βρήκαν τον θρόνο του Αγαμέμνονα!

Τμήμα βασιλικού θρόνου ανακάλυψαν αρχαιολόγοι κάτω από την Ακρόπολη των Μυκηνών

νών, ο οποίος κατακρημνίστηκε στον Χάβο από τον καταστροφικό σεισμό που έπληξε τις Μυκίνες στα τέλη του 13ου αιώνα, περί το 1200 π.Χ.», αναγράφεται στην επιστολή προς το υπουργείο Πολιτισμού.

## «Παράλληλος θρόνος»

Σύμφωνα με τη γραπτή ενημέρωση προς το υπουργείο Πολιτισμού, το εύρημα χαρακτηρίζεται ως «ευμέγεθες θραύσμα λίθινου ανηκείμενου, με εμφανή ίχνη κατεργασίας». Το ακριβές σημείο του εντοπισμού του, στην κοίτη του Χάβου, βρίσκεται σε απόσταση μόλις 80 μέτρων από την Ακρόπολη των Μυκηνών. Επιπλέον, όπως επισημαίνεται, το πείρωμα από το οποίο έχει κατασκευαστεί είναι «ντίπιο, φαιόχρωμο



Ο ΧΑΒΟΣ στον οποίο βρισκόταν η αίθουσα του θρόνου στις Μυκίνες



ΤΟ ΤΜΗΜΑ του θρόνου του Αγαμέμνονα που δέσποζε στην κεντρική αίθουσα του ανακτόρου των Μυκηνών



ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΙ ανακάλυψαν το σπουδαίο εύρημα σε απόσταση μόλις λίγων μέτρων από την Ακρόπολη των Μυκηνών

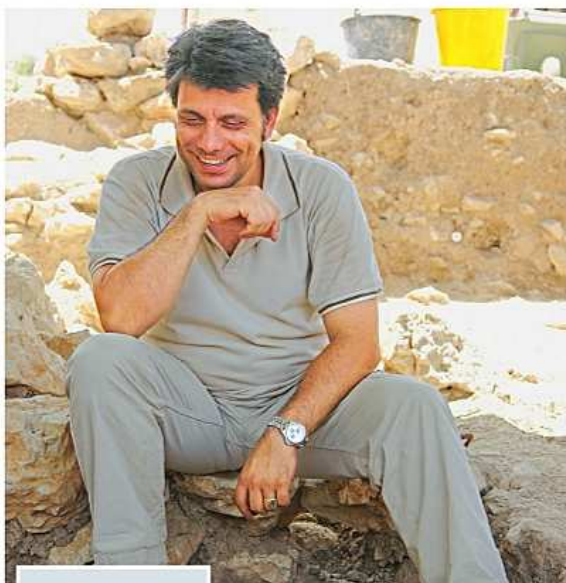
και ποτάμιο». Εκτός όμως από τα πρώτα δεδομένα καταγραφής του ευρήματος, η αρχαιολογική έρευνα -διάρκειας ενός έτους- κατέληξε σε δύο στοιχεία που θεωρούνται καθοριστικά για την αξιολόγηση της ανακάλυψης. Πρώτον, θεωρείται βέβαιο ότι το κομμάτι του λίκου έχει λειανθεί προσεκτικά από τους τεχνίτες της αρχαιότητας, ενώ το δεύτερο είναι ότι προσομοιάζει με τον περίφημο «θρόνο του Μίνωα» που βρίσκεται στο ανάκτορο της Κνωσού στην Κρήτη.

## Η σπουδαία αρχαιολογική ανακάλυψη ενδέχεται να αναδειχθεί σε ένα από τα πιο λαμπρά κληροδοτήματα του μυκηναϊκού πολιτισμού

«Πρόκειται πιθανότατα για τμήμα μεγάλου λίθινου καθίσματος, η έδρα του οποίου αποτελείται από βύθισμα πλαίσιο από ελαφρώς υπερυψωμένο πλατύ περιχειλίσμα», τονίζεται στην επιστολή, η οποία συνεχίζει αναφέροντας πως «ο συγκεκριμένος τύπος καθίσματος βρίσκεται ακριβώς παράλληλο στον αλαβάστρινο θρόνο της Κνωσού». Σήμερα, οι σωζόμενες διαστάσεις του θραύσματος που έχει ανακαλυφθεί φτάνουν τα 23 εκατοστά σε ύψος, ενώ το μήκος και το πλάτος του είναι 54 και 45 εκατοστά αντίστοιχα. Ωστόσο, σύμφωνα με την έρευνα, στα χρόνια της ακμής των Μυκηνών ο βασιλικός θρόνος έφτανε τα 80 εκατοστά σε πλάτος, τα 50 εκατοστά σε βάθος και τουλάχιστον το μισό μέτρο σε ύψος χωρίς το «ερείσινωτο», δηλαδή την «πλάτη» του καθίσματος. Όμως, το εύρημα έχει ίκνη και από την ύπαρξη του ερείσινωτου.

### Τα ίκνη του καθίσματος

Εκτός από τη φανερή διαμόρφωση του καθίσματος, οι αρχαιολόγοι εντόπισαν και ακόμα μία σημαντική λεπτομέρεια. Πρόκειται για τα ίκνη που έχουν αφήσει οι σύνδεσμοι του καθίσματος με υπόλοιπο μέρος του θρόνου. «Η εσωτερική παρεία του περιχειλίσματος είναι ομαλά επικλινής



ΤΟ ΤΕΡΑΣΤΙΟ λίκου τμήμα του θρόνου βρέθηκε τυχαία στις 12 Ιουνίου του 2014 από την ομάδα του Χριστοφίλη Μαγγίδη, καθηγητή Αρχαιολογίας στο αμερικανικό Κολλέγιο Νάκινσον

προς το βύθισμα της έδρας και σχηματίζει ελαφρώς αποστοιγγωμένη γωνία στο περίγραμμά της. Στην άνω επιφάνεια της σωζόμενης γωνίας του περιχειλίσματος σώζονται ευθυγράμματα ίκνη πρόσφυσης λειπίδας επιπέδους λίθινης πλάκας που προφανώς αποτελούσε το ερείσινωτο του καθίσματος», αναφέρει ο Χρ. Μαγγίδης. Βάσει αυτής της λεπτομέρειας, η ομάδα των Ελλήνων και Αμερικανών αρχαιολόγων έχει φτάσει να δημιουργήσει ακόμα και μια πρώτη εικόνα από το περίγραμμά του που εκάζεται ότι είχε ο λαμπρός βασιλικός θρόνος των Μυκηνών. Τα πρώτα τμήματα από τον θρόνο στον οποίο κάθονταν οι βασιλείς των Μυκηνών πιθανώς να έχουν ανακαλυφθεί από ανασκαφές που έχουν γίνει πριν από πολλά χρόνια. Ο καθηγητής Μαγγίδης θεωρεί πως τρία ακόμη θραύσματα που έχουν εντοπιστεί σε διάφορα σημεία της αρχαίας πόλης των Μυκηνών ενδέχεται να αποτελούν τμήμα από τη βάση ή τη διακόσμηση του συγκεκριμένου θρόνου. Πρόκειται για «συνανήκοντα και συ-



## ΤΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΠΟΥ ΕΛΕΙΠΕ από τον μύθο και την Ιστορία

ΜΕΤΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΟΥ στην Τροία, ο Αγαμέμνωνας επιστρέφει στο πατρίω έδαφος και γίνεται δεκτός με τιμές. Πατώντας σε πορφύρα, μπαίνει στο ανάκτορο των Μυκηνών. Η Κλυταιμνήστρα τον ακολουθεί. Σπγμές αργότερα, ακούγεται η κραυγή του βασιλιά πριν πεθάνει από τα χέρια της γυναίκας του... Όπως συμβαίνει στην τραγωδία «Αγαμέμνων» του Αισχύλου, το παλάτι των Μυκηνών βρισκόταν πάντα στο επίκεντρο της ιστορικής μνήμης, αλλά και των μύθων που περιέβαλλαν τον πρώτο λαμπρό πολιτισμό της ηπειρωτικής Ελλάδας.

Στη σύγχρονη επιστήμη της αρχαιολογίας, αυτό το επιβλητικό κτίριο θεωρείται ως η απόλυτη ένδειξη της ισχύος των Μυκηναίων βασιλιάδων. Το ανάκτορο ανακαλύφθηκε το 1888 από τον αρχαιολόγο Χρήστο Τσούντα, ο οποίος συνέχισε τις ανασκαφές του Ερρίκου Σλήμαν, που δώδεκα χρόνια πριν είχε φέρει στο φως τα περίφημα χρυσά μυκηναϊκά αντικείμενα -μεταξύ αυτών και τη χρυσή «μάσκα του Αγαμέμνονα». Ο θρόνος είναι το κομμάτι από την αίγλη των Μυκηνών που έλειπε μέχρι σήμερα.

Το παλάτι βρισκόταν στο υψηλότερο σημείο της μυκηναϊκής Ακρόπολης, σε ύψος περίπου 280 μέτρων, ορατό από όλη την πολιτεία των Μυκηνών. Από την περίφημη Πύλη των Λεόντων, δηλαδή την είσοδο, υπήρχε αναβάθρα που οδηγούσε κατευθείαν σε αυτό. Οι βασιλές του αΐθουσας ήταν τρεις και η κυριότερη από αυτές έχει γίνει γνωστή ως η «αΐθουσα του θρόνου». Σε αυτή σώζονται τα ίκνη μίας κεντρικής εστίας, που έκαίγε ανάμεσα από τέσσερις κίονες. Μπροστά από αυτή βρισκόταν ο επιβλητικός θρόνος του Μυκηναίου βασιλιά, ο οποίος σήμερα, περισσότερες από τρεις χιλιάδες μετά τη δημιουργία του, ετοιμάζεται να συστηθεί ξανά στην ανθρωπότητα...

νεογόμενα τμήματα δόμου από πράσινο σερπεντίνη, με ημιτέλει ανάγλυφη διακόσμηση τρέχουσας οπείρας που έχουν ανευρεθεί στο θερμοκηπτικό κέντρο των Μυκηνών και κοντά στην Πύλη των Λεόντων, καθώς και για ένα τρίτο παρόμοιο θραύσμα κοντά στον λεγόμενο τάφο της Κλυταιμνήστρας. Πιθανώς προσορίζονται ως διακόσμηση της βάσης του θρόνου των Μυκηνών», γράφει ο αρχαιολόγος για τα θραύσματα που έχουν ανακαλυφθεί από παλαιές ανασκαφές.

Κλείνοντας την επιστολή, ο Έλληνας καθηγητής απευθύνει αίτημα για τη διοργάνωση οληγοήμερης επιφανειακής έρευνας στην κοίτη του ποταμού Χάρου, «προς ανεύρεση και άλλων θραυσμάτων του θρόνου και της βάσης του». Αναλυτικά, ο πρόεδρος του Μυκηναϊκού Ιδρύματος έχει προτείνει την τρισδιάστατη σάρωση του χώρου στον οποίο υπήρχε το μέγαρο του μυκηναϊκού ανακτόρου, ώστε να δημιουργηθεί ένα μοντέλο αναπαράστασης του μεγάρου και του θρόνου. Όσο για το ίδιο το εύρημα, προτείνεται η κατασκευή γύψινου ή ξύλινου ομοιώματος του θρόνου, στο οποίο θα ενσωματωθούν τα σωζόμενα θραύσματα, ώστε το ομοίωμα να εκτεθεί στο Μουσείο των Μυκηνών ή στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, έπειτα από απόφαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου.

## **SOCIETY - Historical discovery**

By ALEXANDROS KONTIS

[a.kontis@realnews.gr](mailto:a.kontis@realnews.gr)

A large part of the royal throne that used to stand three thousand years ago in the palace of the citadel of Mycenae was discovered by Greek and American archaeologists! This great archaeological discovery, which *Realnews* brings to light, may prove to be one of the most splendid finds of the Mycenaean civilization, as archaeologists already talk about the “throne of Agamemnon.” The part of the royal throne was found at a distance of a few meters from the citadel of Mycenae. It is quite large, in excess of 50 kgs in weight, and it is considered to be part of the last historical phase of the palace of Mycenae, therefore dating to the 13<sup>th</sup> century BC. The importance of the find is invaluable, as it is the first throne of a Mycenaean palace ever found on mainland Greece. The Ministry of Culture has been officially informed about the discovery of the throne and will review the request for further research in the area of its findspot.

### **“Hidden” in the storerooms**

The part of the throne is “hidden” in the storerooms of the Archaeological Museum of Mycenae in the last year and a half. The huge stone part of the throne was a chance find on 12 June 2014 by archaeologists of the team of **Christofilis Maggidis**, professor of Archaeology at Dickinson College in the US and president of the Mycenaean Foundation, during the excavation of the Lower Town of Mycenae. After a year-long study of the royal throne, on 27 July 2015 the Greek professor informed the then Minister of Culture, Nikos Xidakis, about the discovery with a detailed written report. “The scientific importance of the find (the only throne of a Mycenaean palace ever found so far on mainland Greece) and its semantic weight as a symbol connected with myth and ancient literary tradition (‘the throne of Agamemnon’, the last king of Mycenae) are undeniably immense,” reads the six-page-long written report that Chr. Maggidis has sent to the Ministry of Culture.

The part of the throne was located in the dry riverbed of the ancient river Chavos (which used to supply Mycenae with water) while taking paleo-hydrological measurements during the geophysical survey at Mycenae, which is conducted in the Lower Town of Mycenae by the Athens Archaeological Society with the support of the Institute for Aegean Prehistory, Dickinson College, and the Mycenaean Foundation. Archaeology professor Chr. Maggidis explains that the discovery of the throne in that particular location is due to an earthquake that shook the area in the 13<sup>th</sup> century BC and caused the collapse of the Mycenaean palace. “Its form, large dimensions, and findspot suggest that this is most probably the throne of the last phase of the Mycenaean palace of Mycenae, that collapsed in the Chavos as a result of a massive earthquake towards the end of the 13<sup>th</sup> century BC, ca. 1200 BC” reads the written to the Ministry of Culture.

### **“Parallel throne”**

According to the written report to the Ministry of Culture, the find is described as “a large fragment of a well worked stone object.” The exact findspot is only 80m away from the citadel of Mycenae. Furthermore, as noted, the bedrock from which it was hewn is “local, grey,

## **SOCIETY - Historical discovery**

fluvial.” Apart from the first recorded data of the find, however, the year-long archaeological research concluded on two pieces of evidence that are regarded as key elements for the assessment of the discovery. First, it is certain that the stone piece has been carefully carved and polished by the ancient craftsmen, while, secondly, it is similar to the famous “throne of Minos” found in the palace of Knossos in Crete. “This is most probably part of a large stone seat formed of a depression which is framed by a slightly raised, flat ledge,” stresses the written report and continues by stating that “this particular type of seat finds an exact parallel in the alabaster throne of Knossos.” Today, the surviving dimensions of the fragment that was brought to light is 23cm in height, while its length and depth are 54cm and 45cm, respectively. However, according to research, in the heyday of Mycenae, the royal throne reached 80cm in width, 50cm in depth, and at least half a meter in height, without the backrest of the seat. The find, however, retains traces of the backrest as well.

### **The traces on the seat**

Apart from the apparent form of the seat, the archaeologists traced another important detail. This is about the traces of the contact surface with the remaining part of the throne. “The interior face of the ledge slopes smoothly towards the depression of the seat and forms a slightly rounded corner. On the upper surface of the surviving corner of the ledge, appears the rectilinear scar from the contact surface of a thin, flat slab that was obviously the backrest of the seat,” Chr. Maggidis reports. Based on this detail, the team of Greek and American archaeologists has already created a first image of the splendid royal throne of Mycenae. The first fragments of the throne where the kings of Mycenae used to be seated may have been brought to light during earlier excavations many years ago. Professor Maggidis believes that three more fragments that have been uncovered in various areas of the ancient city of Mycenae may have been part of the base or the decoration of the throne. These are “joining block fragments of green serpentine decorated with a relief running spiral that have been found in the Cult Center of Mycenae and near the Lion Gate, as well as a similar third fragment near the so-called Tomb of Clytemnestra. ), while the other one was a chance surface find in the area north or northeast of the Lion Gate (cf. El. French, “Recycling in Palatial Mycenae,” *Doron. Honorary Volume for Professor Spyros Iakovidis*, Academy of Athens, Research Center for Antiquity, Monograph Series 6, Athens 2009, 285-290). A third block of the same material and similar decoration, which was probably found in the area of the Clytemnestra tholos tomb (MM 2373), may also belong to the same structure. They were possibly part of the decoration of the Mycenae throne base,” writes the archaeologist about the fragments that have been discovered in earlier excavations.

In the end of his written report, the Greek professor requests that a brief surface survey be conducted for a few days in the riverbed of the Chavos River “to locate more fragments of the throne and its base.” More specifically, the president of the Mycenaean Foundation has proposed a 3-D scanning of the megaron of the Mycenaean palace so that a 3D digital model of the megaron and the throne may be created. As to the find itself, it is proposed that an actual reconstruction of the throne be constructed out of gypsum or wood to embed the surviving fragments, which could be exhibited in the Mycenae Museum or the National Archaeological Museum with the approval of the Central Archaeological Council.